

בש"פ 6485/17 - מדינת ישראל נגד יוסף אסי אביטל

בבית המשפט העליון

בש"פ 6485/17

לפני:
המבקשת:
כבוד השופטת ע' ברון
מדינת ישראל

נגד

המשיב:
יוסף אסי אביטל (אבוטבול)

בקשה להארכת מעצר מעבר לשבעים וחמישה ימים לפי
סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה -
מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה:
כ"ה באב התשע"ז (17.8.2017)

בשם המבקשת:
בשם המשיב:
עו"ד ורד חלאוה; עו"ד ליהי מלצמן; פקד אפרת פורמז'ו
עו"ד אבי כהן

החלטה

1. לפניי בקשה שנייה להארכת "מעצר ימים" מעבר ל-75 ימים ב-10 ימים נוספים החל מיום 16.8.2017, או עד להגשת כתב אישום נגד המשיב, לטובת השלמת פעולות חקירה. בקשה קודמת להארכת מעצר ב-10 ימים נענתה בהחלטת השופט א' שהם מיום 7.8.2017 (בש"פ 6237/17; להלן: ההחלטה מיום 7.8.2017).

רקע

2. השתלשלות האירועים פורטה בהחלטה מיום 7.8.2017. בתמצית ייאמר שהמשיב נתון במאסר זה תקופה ארוכה בגין הרשעתו בתיק קודם, וזה למעלה מ-85 ימים הוא בתנאי מעצר, בבחינת "אסיר-עצור". המשיב נעצר ביום 24.5.2017 בחשד למעורבותו ברצח עו"ד יורם חכם ז"ל (להלן: רצח עו"ד חכם). הארכת המעצר הקודמת התבקשה לנוכח פעולות חקירה נוספות שנדרשו בקשר עם חשדות שקיימים נגד המשיב בנוגע לרצח עו"ד חכם, שאיתם כרכה המבקשת פעולות חקירה שנדרשו בקשר עם רצח נוסף שלאחרונה נחשד המשיב במעורבות בו - רצח ארתור רוזן ז"ל (להלן: רצח רוזן). באותה עת נקשרו פעולות החקירה שננקטו בעניינו של המשיב עם סגן ראש עיר, שנעצר סמוך לפני הבקשה הקודמת להארכת מעצר, בחשד למעורבות ברצח רוזן (להלן: סגן ראש העיר). בהחלטה מיום 7.8.2017 האריך כאמור השופט שהם את מעצרו של המשיב בעשרה ימים כפי שנתבקש, תוך שקבע כי מקרהו של המשיב נמנה עם אותם מקרים חריגים המצדיקים הארכת "מעצר ימים" בטרם שהוגש כתב אישום; כי קצב התקדמות החקירה בעניינו סביר; כי החקירה הובילה להתפתחויות משמעותיות; וכי לא ניתן להפריד בין שני תיקי הרצח שבמעורבות בהם נחשד המשיב.

ביום 9.8.2017 שוחרר סגן ראש העיר ממעצר, ועל רקע זה הגיש המשיב לבית משפט השלום בקשה לעיון חוזר בהחלטה מיום 7.8.2017 להאריך את מעצרו. ביום 13.8.2017 דחה בית משפט השלום את הבקשה, תוך שעמד על כך שטרם הושלמו כל פעולות החקירה הדרושות, ובהן פעולות שסומנו א' וב' על גבי הדוח הסודי במ/1 שעמד גם בפני בית משפט זה, שהן רלוונטיות וחשובות; ומשכך לא ראה מקום להיעתר לבקשה ולהורות על שחרורו של המשיב ממעצר.

הבקשה דן

3. גם הארכת המעצר הנוכחית מתבקשת לצרכי חקירה, ונטען במסגרתה כי נדרשות פעולות חקירה נוספות. בין היתר נכתב בבקשה כי חומר הראיות שנאסף עד כה בין היתר באמצעות הפעלה של אדם המכונה "האתרוג" שהמשיב התוודה בפניו בהזדמנויות שונות באשר למעשיו, מבסס חשד סביר ולמעלה מכך למעורבותו של המשיב בעבירות רצח, קשירת קשר ושיבוש מהלכי משפט. המבקשת שבה על טענתה שלפיה רצח עו"ד חכם ורצח רוזן הם חלק מפרשה אחת ולא ניתן להפריד בין המקרים, ומציינת בבקשה כי בשל מורכבות החקירה, ההתפתחויות הרבות והמשמעותיות שאירעו במהלכה ושתיקתו של המשיב - היא אורכת זמן רב. המשיבה עומדת על כך שלא ניתן לקיים את פעולות החקירה העתידיות שנדרשות אלא בעת שהמשיב נתון במעצר, וכי מאסר לבדו לא ייתר את החשש שנשקף מהמשיב לשיבוש מהלכי משפט.

4. בדיון שנערך לפניי במעמד הצדדים חזרו באות-כוחה של המדינה על האמור בבקשה והסבירו את החשדות שעומדים נגד המשיב. עוד צוין כי בתקופת הארכת המעצר האחרונה בוצעו אותן פעולות שנתבקשו בבית משפט זה, והודגש כי הפגיעה בחירותו של המשיב כתוצאה מהארכת מעצרו, כמי שנתון ממילא במאסר, היא פחותה מאשר זו שהייתה נגרמת למי שאינו אסיר. מנגד טען בא-כוחו של המשיב כי אין הצדקה להותרת המשיב במעצר כאשר ניתן לבצע פעולות בעודו נתון במאסר לנוכח הפגיעה בו, ובמיוחד משהמשיבה אישרה כי הסתיימו הליכי החקירה בעניין רצח עו"ד חכם.

5. בתום הדיון הגלוי נערך דיון במעמד צד אחד, בנוכחות עו"ד ורד חלאוה, נציגת פרקליטות המדינה, עו"ד ליהי מלצמן, פרקליטה המלווה את התיק, ופקד אפרת פורמז'ו, נציגת המשטרה. במהלך הדיון הוצג לפניי הדוח הסודי

שהוגש לבית משפט זה בדיון הקודם להארכת מעצר וכן לבית משפט השלום ושסומן במ/1, וכן דוח סודי שסומן במ/2 ושמפורטות בו פעולות החקירה הנוספות שנדרשות; ובאות-כוח המשיבה הציגו פעולות שטרם הושלמו מתוך אלה שהתבקשו בבקשת ההארכה הקודמת. בדיון הקשיתי הן לגבי החקירות הנוספות ומדוע חלקן לא בוצעו עד כה, והן לגבי הצורך לערוך אותן בהיותו של המשיב נתון במעצר כשהוא ממילא אסיר - וניתן מענה לכך. לנוכח פניית בית המשפט ולאחר שניתן למשיבה פרק זמן לצורך התייעצות, הודיעה באת-כוח המשיבה כי לא תתבקש הארכת מעצר נוספת. עם זאת ציינה כי לא יהיה בכך כדי לפגוע באפשרותה להגיש הצהרת תובע ככל שיוחלט על הגשת כתב אישום נגד המשיב.

דיון והכרעה

6. לאחר שבחנתי את הבקשה על נספחיה, עיינתי בחומר הסודי ושמעתי את טיעוני הצדדים בדיון שנערך לפניי, הן בדיון הגלוי והן בדיון במעמד צד אחד, אני רואה לקבל את הבקשה. כפי שציין השופט ע' פוגלמן ב-בש"פ 2100/16 מדינת ישראל נ' מוטלק, פסקה 4 (14.3.2016) (להלן: עניין מוטלק), בקשה להארכת מעצר ימים מעבר ל-75 ימים היא "חריגה בכל קנה מידה". השימוש בסמכות הנתונה לבית משפט זה מכוח סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), להאריך את מעצרו של אדם שלא הוגש נגדו כתב אישום בתוך 75 ימים שמורה למקרים חריגים בלבד. בעניין מוטלק צוין, וחזר על כך השופט שהם בהחלטתו הקודמת להאריך את מעצרו של המשיב, כי נדרשת "הצדקה מיוחדת", שונה באופייה, בטיבה ובעוצמתה מן ההצדקה העומדת בבסיסה של 'הארכה רגילה' על מנת להאריך את מעצרו של אדם מעבר ל-75 ימים". הטעם לכך ברור: הפגיעה בחירותו ובחופש התנועה של מי שטרם הוגש נגדו כתב אישום היא קשה עד מאוד וחובה שתהא מתוחמת בזמן. זה הרציונל שנטוע בבסיס סעיף 59 לחוק המעצרים שלפיו ישוחרר חשוד ממעצר אם לא הוגש נגדו כתב אישום בתוך 75 ימים לאחר מעצרו; ובהתאם סעיף 62 האמור הוא חריג לכלל ושומר אך למקרים שיש בהם הצדקה מיוחדת.

בענייננו עסקינן כאמור בהארכת מעצרו של אסיר, ועל פניו הפגיעה במי שנתון במאסר ומעצרו מוארך היא פחותה מזו של מי שמעצרו מוארך בעת שהחלופה האחרת בענייננו היא חיי חופש, כפי שנטען. עם זאת, גם כאשר מדובר באסיר יש לזכור כי מלכתחילה הפגיעה בחירותו של מי שנתון מאחורי סורג ובריח היא משמעותית, והיא נעשית משום הצידוקים שנתונים לה ובאמצעות האיזונים שמגלם בחובם עונש המאסר. נקודת המוצא היא כי אין לפגוע מעבר לנדרש בחירותו של אסיר, הגם שהיא מוגבלת, ולהפר בכך את האיזונים המתחייבים.

7. לאחר ששמעתי את נימוקי המשיבה בדיון שנערך במעמד צד אחד התרשמתי כי אכן נדרשות פעולות חקירה נוספות, במיוחד פעולות ו' וח' שצוינו בדוח שהוגש לי וסומן במ/2; ועוד התרשמתי שההתקדמות בהן משליכה גם על פעולות א' וב' שטרם הושלמו ולא בכדי, ושכפי שצוין הן משמעותיות ומרכזיות. נמצא תימוכין בחומר הסודי גם לחשש כי המשיב ינצל את תנאי הכליאה לשיבוש הליכי חקירה באמצעות העברת מסרים בתיאום עם חשודים ואנשים נוספים, כפי שנעשה על ידו בעבר, ומשכך קיימת עילת מעצר נגדו, כפי שקבע חברי השופט שהם בדיון הקודם. בנוסף יצוין כי מאז הארכת המעצר הקודמת נערך מספר לא מועט של פעולות חקירה, ואין לומר שהמשיב נותר במעצר בפרק הזמן הזה ללא צידוק.

בהינתן כל האמור, ובשים לב להצהרת באת-כוח המשיבה שלפיה לא תתבקש הארכה נוספת, אני נעתרת לבקשה ומורה על הארכת מעצרו של המשיב ב-10 ימים החל מיום 16.8.2017.

ניתנה היום, כ"ו באב התשע"ז (18.8.2017).

שופטת
